

Татарстан Республикасы Элмәт муниципаль районы Кузайкино авыл Советы

КАРАРЫ

15 март 2019 ел

№ 89

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы
Кузайкино авыл жирлегенә
керүче торак пунктларда
гражданнар жыены үткәру
тәртибе турында нигезләмә

2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясындеги жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»ғы №131-ФЗ Федераль законның 25.1 статьясы, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 35 статьясы һәм Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Кузайкино авыл жирлеге Уставының 13.1 статьясын гамәлгә ашыру максатларында

Кузайкино авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Кузайкино авыл жирлегенә керүче торак пунктларда гражданнар жыены үткәрү тәртибе турында нигезләмәне расларга, күшымтага тәңгәл рәвештә.
  2. Әлеге каарны Кузайкино авылы, Совет урамы, 26 нче йорт территориясендә урнашкан махсус мәгълүмати стендларда халыкка житкерергә, “Татарстан Республикасының хокукий мәгълүматлар рәсми порталында (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль районы сайты, «Интернет» чeltәрендә урнаштырырга.
  3. Әлеге каарның үтәлешен тикшерүдә тотуны Кузайкино авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.
  4. Әлеге каар халыкка иғлан ителгәннән соң үз көченә керә.

Кузайкино авыл жирлеге башлығы

А.Ф. Шәйхетдинов

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль район
Кузайкино авыл Советының
2019 елның 15 мартандагы
№ 89 карарына күшүмтә

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Кузайкино авыл
жирлегенә керүче торак пунктларда гражданнар жыены
үткәрү тәртибе турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Кузайкино авыл жирлеге территорииясендә (алга таба - нигезләмә) гражданнар жыенын үткәрүгә әзерләнү тәртибе турында 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»ғы №131-ФЗ Федераль законның 25.1 статьясы, 2004 елның 28 июлendәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 35 статьясы һәм «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 18.1 статьясы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Кузайкино авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә эшләнде.

1. Гомуми нигезләмә

- 1.1. Гражданнар жыены гомуми, тигез һәм турыдан-туры ихтыяр белдерү нигезендә үткәрелә.
- 1.2. Гражданнар жыенында торак пунктта яшәүчеләр, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән һәм сайлау хокукуна ия булучылар катнаша ала.
- 1.3. Гражданнар жыенында катнашу ирекле.
- 1.4. Гражданнар жыенда шәхсән катнашалар һәм аларның һәркайсы бер тавышка ия.
- 1.5. Гражданнар жыены турыдан-туры халык тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатында үткәрелә.

Гражданнар жыены вәкаләтләре

- 1.6. Гражданнар жыены түбәндәгө мәсьәләләр буенча үткәрелә ала:
составына күрсәтелгән торак пункт керә торган авыл жирлеге чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча әлеге торак пункт территориясен башка жирлек территориясенә кертүне күздә тоткан торак пунктта;
авыл жирлеге составына керүче торак пунктта әлеге торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салымын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;
авыллар арасында урнашкан торак пунктта жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча халык инициативасын тәкъдим итү максатларында;

авыл торак пункттында староста кандидатурасын тәкъдим итү мәсъәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсъәләсе буенча;

авыл торак пункттында гражданнар жыены муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнар жыелмасы очракларында каралганча, муниципаль хезмәт вазифаларын биләүгә конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәрелә ала.

Гражданнарның жыенын матди һәм оештыру яғыннан тәэммин итү

1.7. Жыенны үткәрү авыл жирлеге башлыгы тарафыннан тәэммин ителә.

1.8. Жыенны әзерләү һәм үткәрү белән бәйле чыгымнар авыл жирлеге бюджеты хисабына башкарыла.

2. Гражданнар жыенын чакыру тәртибе

Гражданнар жыены үткәрү инициативасы

2.1. Торак пунктта гражданнар жыеннарын үткәрү инициативасын курсәтә ала:

- авыл жирлеге башлыгы;
- гражданнар жыенында катнашу хокукуна һәм сайлау хокукуна ия, халық саны 10 кешедән дә ким булмаган торак пунктта яшәүчеләр, ягъни Россия Федерациясенең эшкә сәләтле гражданнары, 18 яшькә житкән әлеге торак пункт территориясендә дайми нигездә яшәүче гражданнар, шулай ук жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясенең халыкара килешүләре һәм федераль законнар нигезендә хокукларга ия булган торак пункт территориясендә дайми нигездә яшәүче чит ил гражданнары.

2.2. Торак пунктта яшәүчеләрнең инициативалары язылган битләр (1 нче күшымта) яки гражданнар жыенын үткәрү инициативасын тәкъдим итү турында инициатив төркем жыелышының беркетмәсе рәвешенде рәсмиләштерелә, анда күрсәтлергә тиеш:

гражданнар жыенында чыгарыла торган сораулар;

гражданнар жыенын үткәрү вакыты;

гражданнар жыенын чакыру турындагы инициативаны хуплаучы гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне; паспорт яки аны алыштыручи документның сериясе һәм номеры; имzasы һәм имза керту датасы.

2.3. Жыен үткәрү инициативасына ярдәм итәргә тиешле имзалар саны сайлау хокукуна ия, дайми яки нигездә торак пункт территориясендә яшәү урыны буенча теркәлгән гражданнар санының 5 процентын тәшкил итә, ләкин 25 имзадан да ким булмаска тиеш.

2.4. Имзалар куелган битләр, жыючы зат тарафыннан таныклану датасын, фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган датасын, паспорт номерын һәм сериясен, яшәү урыны адресларын күрсәтеп, муниципаль берәмлек башлыгына тапшырыла.

Гражданнар жыеннын үткөрү турында карап кабул итү тәртибе

2.5. Инициативалы төркем тарафыннан билгеләнә торган гражданнар жыены, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каары (2 нче күшүмтә), муниципаль берәмлек башлыгы инициативасы каары белән (3 нче күшүмтә) барлык кирәклө документлар кергән көннән соң 30 көн эчендә билгеләнә.

2.6. Муниципаль берәмлек башлыгы яки жирлек Советы максатларга ярашлы булмаган гражданнар жыеннарын үткәрудән баш тартырга хокуклы түгел.

2.7. Гражданнар жыеннына чыгарылган мәсьәлә Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килергә тиеш түгел. Гражданнар жыеннында карапланган мәсьәләгә карата күп төрле аңлатмалар бирелүгә урын калдырылмаска тиеш, ягъни жавап бары тик бер төрле генә бирелергә тиеш.

2.8. Гражданнар жыеннарын билгеләү турындагы каарны рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) тәртибе, аны күчерү жирлек Уставы белән билгеләнә һәм муниципаль хокукий актларны бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирлек Уставында карапланган тәртиптә басылып чыга (игълан ителә).

Жирлек башлыгы каарында яки гражданнар жыеннын үткөрү турында жирлек Советы каарында түбәндәгеләр күрсәтелә: гражданнар жыеннына чыгарыла торган мәсьәлә; гражданнар жыеннын үткөрү вакыты һәм урыны турында мәгълүмат; жыенны оештыручы - муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәсе турында мәгълүматлар.

2.9. Жирлекнең башкарма комитеты, жирлек башлыгы каары һәм жирлек Советы каары нигезендә гражданнар жыеннын үткөрү өчен сайлау хокукуна ия булган торак пункт халкы исемлеген төзи; гражданнар жыеннына мәгълүмати материаллар әзерли; жирлек халкына массакүләм мәгълүмат чараларында һәм башка ысууллар белән гражданнар жыен турында хәбәр итә. (4 нче күшүмтә).

Жирлекнең башкарма комитеты гражданнар жыеннын үткөрү өчен урыннар бирергә тиеш.

2.9.1. Торак пунктта яшәүче гражданнарга жыен үткөрү вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр ителә. Гражданнар жыеннын билгеләү турында карап, гражданнар жыеннын үткөрү вакыты һәм урыны, гражданнар жыеннына кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча, мәжбүри рәвештә халыкка хәбәр ителә.

2.9.2. Гражданнар жыенында катнашкан һәр кеше жыен булганчыга кадәр 5 көн алдан гражданнар жыеннара чыгарылуучы материаллар турында башкарма комитет тарафыннан чыгарылган каарлар белән таныша ала.

2.10. Гражданнар жыен турындагы нигезләмәгә таянып, гражданнар жыеннын үткөрү датасын күпмедер вакыт соңгарак та күчерергә мөмкин. Гражданнар жыеннын уздыру датасын күчерү турындагы карап жыен билгеләнгән көнгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителергә тиеш.

3. Гражданнар жыене үткөрү тәртибе

3.1. Жыенга килгэн гражданнар торак пунктта яшәүчеләр исемлегенә кертелгән һәм сайлау хокуқына ия булырга тиеш. Аларны теркәү жирлек башлыгы тарафыннан билгеләнгән вәкаләтле зат тарфыннан башкарыла. Исемлектә гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы, яшәү урыны адресы, паспорт сериясе һәм номеры күрсәтелә.

3.2. Жыенда катнашырга теләк белдергән башка гражданнар, предприятие, учреждение, оешма житәкчеләре, матбуғат һәм башка массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре, жыенда карала торган мәсьәләләрне хәл итү аларның эшчәнлеге белән бәйле булса, хәлиткеч тавыш бирү хокуқыннан башка да рөхсәт ителә.

3.3. Торак пунктта яшүчеләр исемлегендә төгәлсезлек ачыкланган очракта, сайлау хокуқына ия булган торак пунктта яшәүче кеше әлеге муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан жыенга кертелә.

3.4. Исмелекнең төгәл булмавын раслаучы документ булып гражданның шәхесен раслаучы документ (Россия Федерациясе гражданины паспорты, хәрби билет, чит ил гражданы паспорты, Россия Федерациясендә яшәүгә рөхсәт языу h.b.) була ала.

3.5. Сайлау хокуқына ия булган торак пункт халкының яртысыннан артыгы катнашканда, карап кабул итү өчен кворум нигезле дип санала. Жыен уздыру өчен халык тиешенчә жыелмаганды, аны уздыруның яңа датасын билгеләү муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан башкарыла. Бу очракта жыен арасындагы вакыт аралыгы ун көннән дә иртәрәк үткәрелергә тиеш түгел.

3.6. Гражданнар жыенында тавыш бирү ачык яисә яшерен булырга мөмкин.

Тавыш бирү формасы турындагы карап гражданнар жыене тарафыннан кабул ителә.

3.7. Яшерен тавыш бирүне уздырганда гражданнар жыенында катнашу өчен теркәлгән гражданга тавыш бирү өчен бюллетең бирелә (5 нче күшүмтә).

3.8. Гражданнар жыенында жирлек башлыгы яисә ачык тавыш бирү юлы белән теркәлгән гражданнар саныннан гади күпчелек тавыш белән сайланган башка зат рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатурасын гражданнар жыенында катнашучылар тәкъдим итәргә хокуклы.

3.9. Гражданнар жыене секретарь һәм хисап комиссиясен сайлый. Хисап комиссиясе әгъзалары саны ике кешедән дә ким була алмый. Гражданнар жыенында каралырга тиешле көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләр рәислек итүче, жирлек башлыгы, гражданнар жыенында катнашу хокуку алган гражданнарың күпчелеге тавыш бирү юлы белән кертелә һәм чират тәртибендә карала. Халык жыенында көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләрне керту турындагы карап катнашучы гражданнарның яртысыннан артыгы тавыш биргәндә кабул ителгән дип санала.

3.10. Гражданнар жыене рәислек итүче тарафыннан ачыла. Гражданнар жыенында рәислек итүче гражданнар жыене үткөрүне оештыра, тәртипне хуплый, хисап комиссиясе эшен координацияли, тикшерелә торган мәсьәләләр буенча чыгыш ясау өчен сүз бирә, тавыш бирүнен билгеләнгән тәртибен тәэмин итә.

3.11. Гражданнар жыенеңдеги секретарь тарафынан түбәндәгө беркетмә алып барыла: гражданнар жыенең үткәру датасы һәм урыны, торак пункттында яшәүче гражданнарның гомуми саны, сайлау хокуқына ия гражданнар саны, катнашучылар саны, көн тәртибе, чыгышларның кыскача эчтәлеге, каралган мәсьәләләр буенча тавыш биргән гражданнар саны (6 нчы күшымта).

3.12. Беркетмә жыенда рәислек итүче зат һәм жыен секретаре тарафынан имзалана һәм жирлек башлығына тапшырыла. Беркетмәгә жыенда катнашучылар исемлеге теркәлә.

4. Гражданнар жыены каарлары

4.1. Гражданнар жыены каары, әгәр аның өчен сайлау хокуқына ия булган гражданнарның яртысыннан артығы тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

4.2. Жыенда кабул ителгән каарлар муниципаль хокукий актлар булып торалар, жирлек башлығы тарафынан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелергә тиеш (7, 8 нче күшымталар).

4.3. Жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазифаи затлары гражданнар жыенеңдеги кабул ителгән каарларның жирлек Уставында билгеләнгән вәкаләтләрне чикләү нигезендә үтәлешен тәэмин итәләр.

4.4. Жыенда кабул ителгән каар жыеннарда башка каар кабул итү юлы белән юкка чыгарылырга яки үзгәртелергә, шулай ук суд тәртибендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

4.5. Гражданнар жыенеңдеги кабул ителгән каарлар рәсми басылып чыгарга (халыкка хәбәр итәргә) тиеш һәм муниципаль хокукий актлар өчен таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

4.6. Әгәр торак пунктта яшәүчеләрнең теләге белән, кабул ителгән каарны гамәлгә ашыру өчен өстәмә рәвештә муниципаль хокукий актны кабул итү таләп ителсә (чыгару), жирле үзидарә органы яисә жирле үзидарәнең вазифаи затлары, гражданнар жыенеңдеги кабул ителгән каар үз көченә кергән көннән 15 көн эчендә тиешле муниципаль хокукий актны әзерләү һәм (яисә) кабул итү вакытын билгеләргә тиеш. Күрсәтелгән срок өч айдан да артмаска тиеш.

Гражданнар жыены каарларын үтәү

4.7. Жыенда кабул ителгән каарлар торак пункт территориясендә мәжбүри үтәлергә тиеш һәм нинди дә булса дәүләт хакимиите органнары, аларның вазифаи затлары яки жирле үзидарә органнары тарафынан раслануга мохтаж түгел.

4.8. Жыенда кабул ителгән каарларның үтәлмәве закон нигезендә җаваплылыкка тартыла.